

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Statera Libelli Famosi, Cui Titulus La Morale relachée
fortement soutenue Par Monseigneur L'Archeveque De
Malines**

Fontaine, Jacques

[S.l.], [1692]

Caput XI. Expenditur Paragraphus 10. de juramento & perjurio ex
consuetudine sine ulla planè advertentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39034

ubi eos nescio quæ vocula non satis mollis
perstrinxerit.

CAPUT XI.

*Expenditur Paragraphus 10. de iu-
ramento & perjurio ex consue-
tudine sine ulla plane
advertentia.*

MOx ut oculos conjeci in præsentem
adversarii paragraphum sex paginis ex-
tensum, non dubitabam quin post incondi-
tam superioris §. lamentationem jam animos
resumpisset malæ causæ patronus, & pro-
lixam de accusatâ hîc Thesi instituisset dis-
disputationem. Verùm ubi paginas omnes
evolveo attentius, vix quidquam offendo præ-
ter declamationem in nescio quem P. Pirot
Jesuitam, aliosque ejusdem ordinis Theo-
logos, de vagâ in moralibus laxitate accu-
satos.

Multum queritur de Jansenistæ nomine
suis impacto, dum ipse Pelagianam hæresim
aliaque convicia in adversarios suos conjicit
tam liberaliter, & sine scrupulo, homo alio-
quin, ut Novatores passim, scrupulosus in

passim

paucis. Debit hic quoque fallaciis quibusdam & mendaciis locus esse more Janseniano. Ubi enim sic Thesim retuleram fidelissimè in *Confutatione Anonymi* pag. 68. *consuetudo planè inadvertenter jurandi, & pejerandi, sicut facit ebrietas, à juramento & perjurio aufert rationem humana locutionis, adeoq; peccati etiam materialis: ordinariè tamen confitenda est, eò quòd sæpe advertentia, aut scandalum interveniat, non nisi malitiosissimè truncatam Adversarius exhibet his verbis: Consuetudo planè inadvertenter jurandi, & pejerandi à juramento, & perjurio aufert rationem humana locutionis, adeoque peccati, etiam materialis. Thesim sic à me referri mentitur Jansenianus Prior in limine paragraphi. Confidentiam hominis, & impudentiam mirare lector. Quis enim discrimen relationis utriusque manifestum non perspiciat? Ubinam est illud propositionis duritiem non parum emolliens: Ordinariè tamen confitenda est, eò quòd sæpè advertentia aut scandalum interveniat? Ubinam est illud, sicut facit ebrietas?*

Verùm hæc particula nimis clarè exprimebat mentem præsidis non de quâcumque inadvertentiâ; sed tali, qualis est in eo qui præ nimio potu sensibus destitutus est. Cur saltem punctis aliquot interpositis non indicavit.

cavit se quædam prætermittere ? Nimia hæc fuisset accuratio , perfidia autem non satis magna.

Anonymus Prioris cliens præter jam relata omiserat particulam *planè* ; & *aufert rationem humane locutionis*. Quo id consilio factum , non multà divinatione opus est. Ut scilicet juramenta illa , & perjuria , quæ ab Autore Thesium negantur esse peccata , non *planè inadvertenter* proferri crederetur , & consecraria inde absurdissima , quæ alias non possent , dolosè elicerentur. Clientem suum ab omni calumniæ specie facilè expediri existimat Dominus Prior , dicendo non potuisse *phrasi gallicâ nitidiorè , & fideliorè sensum Thesos declarari*. Gallum ego me , non profiteor , non video tamen quid vitii passa fuisset constructio si dixisset *par une ENTIERE inadvertence , vel sans qu'on s'en apperçoive AUCUNEMENT*.

Quàm multa dicimus nos agere inadvertenter , ubi reverà non omnis omninò advertentiæ , sed intensæ tantùm , vel ordinariæ absentiam volumus indicari. Omnem verò inadvertentiam , etiam tenuissimam removemus , dum nos quidpiam *planè inadvertenter* egisse , vel passos esse pronuntiamus. In hoc autem maximè stuporem tuum , vel cæcitatem prodis Domine Prior , cùm pag.

si. supponis quòd juramenta, perjuria, blasphemiae, quæ passim à libertinis, & impiis effutiuntur, omni prorsus, etiam tenuissimâ advertentiâ destituantur.

Eâdem pag. pro totius accusationis tuæ probatione, ais sufficere nudam Thesios seu terminorum propositionem, ut omnibus in Jesu Christi scholâ institutis horrorem incuriat. Scimus quæ vobis sit schola Christi; procul dubio est Lovanii Cummariana novum nacta hypodidascalum Joannem Opstratium, cui idem in promptu est principium ad convellenda Scholasticorum dogmata expeditissimum. Asserendum tantum tono, & autoritate magistrali, sententias Scholasticorum quantumvis in Ecclesiâ receptas, communissimam Confessariorum praxim in administratione Sacramentorum toto Christiano orbe præterquam apud paucos Lovanienses, & Gallos aliquot admissam, & probatam, esse abusum noxium, non tolerandum, sed execrabilem, imò tam receptas sententias, praxim tam usitatam *retulisse, inquit, refutasse est.*

Cur saltem argumenta importunis Anonymi censuris à me objecta non dissolvisti? Minus scilicet facile tibi videbatur rationibus contendere, quàm invektivis, & nudis crimina-

na-

nationibus. En igitur tibi iterum argumenta mea in Confutatione proposita.

1. Nusquam damnata est, neque absurditatis convincitur sententia, sed apud Theologos probos juxta, ac eruditos passim recepta est, quòd ubi nulla planè est advertentia, etiam nullum planè sit in actu peccatum. Atqui in actibus de quibus agit Thesis nulla planè est advertentia ex supposito, alioquin mutatur status quæstionis, ergo eatenus nulla est absurditas in Thesi quatenus negat ejusmodi actibus inesse rationem peccati.

2. Quæ committuntur in perfectâ sive simpliciter, & propriè dictâ ebrietate non sunt peccata nova & distincta à peccato, quo ebrietatem quis contraxerat, nam juxta S. Augustinum l. 22. contra Faustum cap. 44. Loti puniendus fuit quantum merebatur ebrietas utcumque ipsi voluntaria, & peccaminosa, non verò propter incestum ab inscio in ebrietate commissum. Saltem hæc sententia non est proclamanda ut impiâ, ut hæretica, neque aliis notanda censuris, ut fatentur communiter etiam illi, qui sententiam tuentur oppositam, Atqui de tali inadvertentia, ut expressa in Thesi comparatio indicat, tantum agitur, de hac asseritur quod excuset à peccato formali novo; ergo.

3. Qu

3. Qui non sine culpâ suâ in amentiam & furorem actus est, si planè impos mentis aliquem occidat, peccavit quidem, in amentiam & furorem se conjiciendo, homicidium tamen juxta Innocentium V. ex S. Dominici Familia Romanum Pontificem in 2. distincti. 22. q. 22. q. 2. art. 3. non est peccatum novum. Ergo similiter licèt quis peccaverit graviter, consuetudinem jurandi, & pejerandi contrahendo, eâ tamen jam contractâ si contingat illum verbum aliquod juramenti, vel perjurii sine ullâ planè advertentia sicut in ebrietate effutire, non videtur peccatum novum; alioquin quisquis in amentiam incidit culpâ suâ E. G. ex nimia tristitia ob amissa bona temporalia, vel ex inani gloriâ vel amore sensuali, peccaret toties peccato novo in amentia, quoties non implet præceptum aliquod Ecclesiasticum, divinum positivum, vel naturalè, atqui de tali inadvertentiâ agit Thesis ergo.

Plura argumenta formare non esset difficile, si de una quæstione Tractatus mihi scribendus foret, & non multa strictim delibanda.

Gravior Adversarii, sed mendacissima de me querela est, quòd omnes Thesi contradicentes vocem Jansenistas: & manifestè hæ-

reticos. Nusquam inficior sententiæ Theſios
 contradici poſſe Catholicè. Aliud non dico,
 quàm pag. 70 ſententiam, quæ ad pecca-
 tum hic, & nunc deſtinatum, & novum ſta-
 tuit ſufficere libertatem diu præteritam, eſſe
magis conformem principiis Janſenii, oppoſitam
communiter magis placere Catholicis; Hæcine
 eſt ſententiam Adverſariorum cenſurare ut
 manifeſtè hæreticam?

Pag. 69 dico eos, qui omnia juramenta,
 & perjuria, quæ planè inadvertenter exci-
 dunt, ſtatuunt eſſe peccata formalia, nova,
 & diſtincta, non ſatisfacere Conſtitutioni-
 bus Apoſtolicis contra Janſenium. An hoc
 idem tibi ſonat, quòd eſſe *manifeſtè hæreti-
 cum*? Quoties Theologi ſententias ſuas, etiam
 quas tuentur tantùm ut probabiliores, non
 probant ſacrarum paginarum testimoniis, &
 contendunt Adverſarios ſuos non poſſe te-
 ſtimoniis iſtis facere ſatis, non poſſe ea ſatis
 in Adverſariorum ſententia explicari? Ideo-
 ne quiſquam queratur, proſcindi ſe ut ma-
 niſteſtè hæreticum? Ut quis hæreticus cen-
 ſeatur, debet fidem negare revelationi clarè
 propoſitæ, ut omnibus Theologis etiam
 Theologiæ Tironibus, præterquam ſtolidiſ-
 ſimo Anti-Monachorum Priori, eſt notiſſi-
 mum.

Cur

Cur non ostendit sententiam suam nihil habere cum propositione 3 Janseniana commune? Communionem ego aliquam sic apprehendo: quid si aliquis de hac à se contracta jurandi, & pejerandi consuetudine ferio doleat, eam detestetur, & contritione perfecta, vel Sacramento poenitentiae se Deo reconciliet? Non propterea statim pravi habitus extirpantur, actibus tam frequentibus acquisiti. Quid ergo? An juramenta, & perjurya, quae forte prorumpent subinde sine ulla prorsus advertentiâ, dicentur peccata nova & formalia? Ubinam hic reperies libertatem à necessitate ad demeritum requisitam? Voluntas mala quâ quis consuetudinem liberè sibi comparavit, cum jam supponatur legitimè retractata, hos actus inficere non potest.

Retractare autem, & pro viribus corrigere pravam consuetudinem quis tenetur. Sinegligat, reus quidem est omnium pravorum effectuum quos ex eâ oriri contigerit, & oportuisset praevidere; Verùm sintne effectus illi singuli, qui Thesi ex primuntur peccata nova, an potius horum malitiam omnem contineat peccatum prius, seu negligentia, talium effectuum causa, utrimque disputatur acriter inter Autores magni nominis; neque

multum refert ad mores, quamcumque sententiam fueris amplexus, ut patet. Sicut in morali hominum aestimatione, & ad usus humanos, vel parum admodum, vel nihil omninò refert, sive alicui octo solidos numeres, sive nummum unicum, pataconem tradas, octo solidis distinctis æquivalentem.

Supereft crimen gravissimum à Thesi repellendum de peccato materiali, quod actibus hujusmodi planè indeliberatis inesse non admittit. Verùm quando ostensæ sunt tanti momenti rationes, quæ probent locutiones illas non esse peccata formalia, scilicet nova, de quibus solis in Thesi agitur, quid pertinet magnopere ad mores, sive ea peccata vocaveris materialia, sive hæc etiam negaveris? In peccato merè materiali nulla impietas est, nulla supremi numinis offensa; per hæc religio non evertitur, non corrumpuntur formaliter mores fidelium: adeoque corrunt quæcumque invidiosissima ex Thesi confectaria deduxeras.

Absurdum equidem, ais, est inficiari ejusmodi locutiones esse peccata saltem materialia. Cur itaque non decernis quid per peccatum materiale intelligas, quid ad illud requiras, quid statuas sufficere? Requirit Autor Thesium actum humanum, atqui verbum
quod

quod alicui sine ullâ planè advertentiâ excidit non est actus humanus : ergo. Nisi fortè actus humanos vocaveris , quidquid ebrio , quidquid dormienti elabatur , quid ni etiam actus brutorum V. G. locutionem psittaci , actiones humanas appellaveris , & peccata materialia? Nisi fortè quod non procedant ab homine. Hocine est actionem apud Theologos humanam esse?

A Thesi divertis ad hæresim ut vocas , Jesuitarum de peccato Philosophico. Hanc ais ab illis etiamnum disseminari. Respondeo brevissimè , Pontificem errorem illum in suo Decreto non declarare hæreticum 2. mendacium esse , & calumniam execrabilem, quâ impudentissimè Societati crimen imponis cuius nullam probationem exhibes , neque unquam reperies. 3. In nullius Jesuitæ sensu damnatam esse propositionem de peccato Philosophico sed tantum prout in Thesi imprudenter , temerè & scandalosè fuerat expressa.

De doctrinâ denuntiatoris, quem Arnaldum esse constat , uti & sequacium ejus quædam tum à me , tum ab aliis tradita sunt alibi , nec deerit deinceps mihi vel aliis , ut spero , de eâ paulò copiosius agendi opportunitas.